

VEM BESTÄMMER VAD? – POLSKA

EU

Europeiska unionen – Unia Europejska – gospodarczo-polityczny związek demokratycznych państw europejskich. W 1958 r. została utworzona Europejska Wspólnota Gospodarcza, z której wywodzi się Unia Europejska. UE powstała 1 listopada 1993 na mocy podpisanego 7 lutego 1992 traktatu z Maastricht. Od 1 lipca 2013 w skład UE wchodzi 28 państw.

EU-kommissionen – Komisja Europejska – organ wykonawczy Unii Europejskiej. Jej główną siedzibą jest Bruksela. Na każde państwo członkowskie UE przypada jeden komisarz. Potocznie „Komisja Europejska” może też oznaczać całą administrację podległą 28 komisarzom. Obecnie pracuje w niej około 25 tys. urzędników.

Ministerrådet – Rada Unii Europejskiej – główny organ decyzyjny Unii Europejskiej. Jej spotkania odbywają się w Brukseli. Rada, w zależności od rozpatrywanych spraw, składa się albo z ministrów spraw zagranicznych każdego z państw członkowskich, albo z takiej samej liczby ministrów innego resortu.

EU-parlamentet – Parlament Europejski – to instytucja Unii Europejskiej, odpowiednik parlamentu. Europosłowie wybierani są przez obywateli państw należących do UE na 5-letnią kadencję. Oficjalną siedzibą Parlamentu jest Strasburg, ale większość obrad parlamentu odbywa się w Brukseli.

Riksdagen

Sveriges Riksdag – Parlament Szwecji – odpowiednik polskiego Sejmu. Jednoizbowy parlament liczący 349 posłów, wybieranych na czteroletnią kadencję. Wybory do Riksdagu są powszechne, równe, bezpośrednio i odbywają się w głosowaniu tajnym. Jest organem władzy ustawodawczej upoważnionym do tworzenia najwyższych aktów prawnych – ustaw.

Riksdagsledamot – Poseł – członek parlamentu. W Szwecji wybieranych jest 349 posłów na czteroletnią kadencję. Zadaniem posła jest reprezentowanie społeczeństwa w parlamencie i tworzenie ustaw.

Majoritet – Większość – gdy podczas głosowania liczba głosów „za” jest większa od sumy głosów „przeciw” i wstrzymujących się. Aby wniosek został przyjęty, liczba osób popierających go musi stanowić więcej niż 50% wszystkich głosów.

Demokrati – Demokracja – ustrój polityczny i forma sprawowania władzy, w których źródłem władzy jest wola większości obywateli. Demokracja ma swój początek w starożytnej Grecji.

Representativ demokrati – Demokracja pośrednia – rodzaj demokracji, w której decyzje podejmują przedstawiciele społeczeństwa wybrani w wyborach. Model ten jest zastosowany w większości państw demokratycznych.

Kommunen

Kommun – Gmina – jest jednostką podziału administracyjnego kraju.

Szwecja podzielona jest na 290 gmin. Gmina odpowiada między innymi za szkoły, przedszkola, opiekę nad starszymi, pomoc społeczną, służby ratownicze, utrzymanie budynków i miejsc użyteczności publicznej, dróg, bibliotek i ochronę środowiska na swoim terenie.

Kommunfullmäktige – Rada gminy – jest wybierana w głosowaniu przez mieszkańców zameldowanych na terenie gminy. Najwyższy organ stanowiący w gminie.

Kommunalskatt – Podatek komunalny – podatek przeznaczony na finansowanie działalności gminy. Płacony przez mieszkańców gminy.

Sociala medier – Media społecznościowe – to ogólne określenie na korzystanie z internetowych i mobilnych technologii w celu interaktywnej komunikacji. Media społecznościowe występują pod postaciami m.in. blogów, podcastów, wirtualnych światów, serwisów z muzyką, zdjęciami lub video. Przykłady: Twitter, Youtube, Vimeo, Wikipedia, Facebook, World of Warcraft, Second Life.

Landstinget

Landsting – szwedzki samorząd wojewódzki – jest ich 20, tyle samo co województw (län). Landstingi odpowiedzialne są przede wszystkim za publiczną opiekę zdrowotną i stomatologiczną, ale także za kulturę, np. muzea i teatry regionalne.

Kollektivtrafik – **Publiczny transport zbiorowy** – powszechnie dostępny regularny przewóz osób po określonej linii lub sieci transportowej.

Przykłady: kolej, metro, tramwaj, autobus, statek pasażerski.

Landstingsfullmäktige – **Rada wojewódzka** – najwyższy organ stanowiący w landstingu, wybierany w wyborach przez obywateli.

Styrelse – **Zarząd** – organ wykonawczy wybierany przez radę.

Parti – **Partia** – organizacja społeczna, ma ona na celu realizację swojego programu politycznego poprzez zdobycie i sprawowanie władzy lub wywieranie na nią wpływu.